

BİR VAKIF ÜNİVERSİTESİNDE OKUYAN ÖĞRENCİLERİN YAŞLILARA YÖNELİK TUTUM VE DUYARLILIKLARININ BELİRLENMESİ

Berna BAYIR¹, Naciye Esra KOYUNCU^{2*}

Gönderilme Tarihi: 10.03.2025 - Kabul Tarihi: 05.12.2025

Öz

Amaç: Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin yaşlılara karşı tutum ve duyarlılıklarını belirlemektir.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde olan araştırmanın evreni bir vakıf üniversitesindeki üniversite öğrencileridir. Araştırmanın örneklemini 622 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Veriler Google formlara yüklenen Sosyo-Demografik Özellikler ve Yaşlı Duyarlılığı Formu ile Yaşlılara Karşı Tutum Ölçeği aracılığıyla toplanmıştır. İstatistiksel analizde tanımlayıcı istatistikler, Tek Yönlü Varyans Analizi (One-way ANOVA), Ki-kare ve Fisher Exact Testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmanın sonunda çalışan öğrencilerin $120,44 \pm 6,81$, babası çalışmayanların $118,83 \pm 7,33$, ebeveynleriyle birlikte yaşamak isteyenlerin $120,22 \pm 6,02$, yaşlılara bakım vermeye istekli olanların $120,50 \pm 6,74$ puan ortalamaları ile yaşlı tutumlarının istatistiksel olarak anlamlı daha yüksektir. Öğrencilerin yaşlı duyarlılıkları değerlendirildiğinde erkeklerin, hazırlık sınıfındakilerin ve çalışanların ebeveynleriyle yaşamak istediği ($p < 0.05$), 4. sınıftakilerin ve çalışanların yaşlılara bakım vermek isteyebilecekleri ($p < 0.05$), 26-35 yaş aralığındakilerin, bekarların ve 4. sınıfta olanların yaşlıların istismara uğradığını düşündüğü ($p < 0.05$) belirlenmiştir.

Sonuç: Sonuç olarak öğrencilerin bazı bireysel ve ailesel özelliklerine göre yaşlı bireylere karşı tutumlarının, ebeveynleriyle birlikte yaşama isteklerinin, yaşlı bireylere bakım verme isteklerinin ve yaşlı bireylerin istismara uğradığına yönelik düşüncelerinin farklılık gösterebileceği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı İstismarı, Öğrenci, Üniversite

DETERMINING THE ATTITUDES AND SENSITIVITY OF STUDENTS STUDYING AT A FOUNDATION UNIVERSITY TOWARDS THE OLDER ADULTS

Abstract

Objective: The purpose of this study is to determine attitudes and sensitivity of university students towards the older adults.

1 Doç. Dr., KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü, Konya / Türkiye, berna.bayir23@hotmail.com, ORCID: 0000-0003-1304-7767

2 Arş. Gör., KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü, Konya / Türkiye, 42esra.koyuncu@gmail.com , ORCID: 0000-0002-2879-8873 *Sorumlu Yazar

Methods: The population of this descriptive and exploratory study consists of university students at a foundation university. The sample included 622 university students. Data were collected using the Socio-demographic Characteristics and Elderly Sensitivity Form and the Attitude Towards the Elderly Scale, which were uploaded to Google Forms. Descriptive statistics, one-way ANOVA, chi-square, and Fisher's exact tests were used for statistical analysis.

Results: At the end of the study, working students scored 120.44 ± 6.81 , those whose fathers were not work scored 118.83 ± 7.33 , those who wanted to live with their parents had a mean score of 120.22 ± 6.02 , and those who were willing to care for older adults had a mean score of 120.50 ± 6.74 , indicating that their attitudes toward older adults were statistically significantly higher. When evaluating students' attitudes toward older adults, male students, preparatory class students, and working students were more likely to want to live with their parents ($p < 0.05$). Fourth-year students and working students were more likely to want to care for older adults ($p < 0.05$). Additionally, students aged 26-35, single students, and fourth-year students were more likely to think that the older adults were neglected ($p < 0.05$).

Conclusion: In conclusion, it was observed the attitudes of students towards older adults, their desire to live with their parents, their willingness to provide care for older adults, and their perceptions regarding abuse of older adults may vary depending on certain individual and family characteristics.

Keywords: *Older adult abuse, Student, University*

Atıf: Bayır, B. ve Koyuncu, N. E. (2025). Bir vakıf üniversitesinde okuyan öğrencilerin yaşlılara yönelik tutum ve duyarlılıklarının belirlenmesi. *JHSS*, 8(3), 136-151. DOI: 10.71416/jhss.1654840

Giriş

Geçmişte ortalama yaşam süresinin 50 yıl civarında olması nedeniyle Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından 65 yaş ve üzeri bireyler yaşı olarak kabul edilmiştir. Günümüzde ise bu sınıflandırma güncellenmiş; 65-74 yaş arası “genç yaşlı”, 75-84 yaş arası “orta yaşlı” ve 85 yaş ve üzeri “ileri yaşlı” olarak tanımlanmıştır (DSÖ, 2021). Yaşlanma “bireyin değişen sosyal çevreye uyum sağlama gücünü zaman faktörüne bağlı olarak azaltan, sosyo-psikolojik gibi faktörlerin fiziksel değişimlerini hızlandırıp yavaşlatabilen, her insanda farklı oranda gerçekleşen bireysel bir süreç” olarak tanımlanmaktadır (Ertan Koçak vd., 2018). Kişinin genetik yapısı, yaşadığı bölge, iklim ve çevresel koşullar, o toplumun değerleri ve daha birçok etkenler toplumda yaşlı ve yaşlılığa verilen değeri belirlemede ayrıca rol oynamaktadır. Bu nedenle yaşlılığın sadece biyolojik boyutu değil toplumsal, sosyal, ekonomik ve kültürel boyutları da ele alınmalıdır (Gündüz, 2018).

Dünya genelinde 60 yaş ve üzeri insan sayısının 2023 yılında 1,1 milyardan 2030 yılına kadar 1,4 milyara çıkması öngörülmektedir. Bu eğilim özellikle ülkemiz gibi gelişmekte olan bölgelerde belirgin ve hızlı bir şekilde görülüyor (DSÖ, 2025). Ülkemizde yaşlı nüfusu 2018 yılında 7 milyon 186 bin 204 kişi iken son beş yılda %21,4 artarak 2023 yılında 8 milyon 722 bin 806 kişi olmuştur (TÜİK, 2023). Yaşlı nüfus oranındaki bu hızlı artış, yaşlıların karşılaşmış olduğu güçlüklerle ve problemlerde artışa neden olabilmektedir. Yine Dünya Sağlık Örgütü tarafından

en son 2014 yılında verilen istatistiklere göre dünya genelinde yaşlılara karşı ayrımcılık tutumu %23,60'tır (DSÖ, 2014). Yaşlılara yönelik tutumlar, gelenek, din ve sosyokültürel inançlar tarafından şekillendirilerek kültürler arasında farklılık göstermektedir. Bazı toplumlarda, yaşlıların deneyimleri, anıları, otoriteleri ve bilgelikleri nedeniyle onlara karşı hoşgörü ve olumlu bir tutum mevcutken bazıları ise yaşlanmaya karşı daha olumsuz bir tutuma sahiptir ve yaşlıları yalnızca hasta olarak algılayabilmektedir (Bužgová vd., 2024). Bedaso ve Han (2021)'a göre yaşlılığa yönelik tutum ile uyumluluk ve depresyon arasında ilişki olduğu belirtilmektedir. Olumsuz tutuma maruz kalan yaşlılarda olumsuz ruh hâli gelişme riski daha yüksektir.

Çalışmalar incelendiğinde yaşlılık mağdurlarının önemli sosyo-demografik ve sosyoekonomik özelliklerine ilişkin bulguların tutarsız kaldığı görülmektedir. Potansiyel risk faktörleri ile yaşlı bireylere karşı tutum arasındaki kesin bir ilişkiden söz edilmemektedir (Dong, 2015; Dong vd., 2014; Johannesen ve Logiudice, 2013). Mevcut kanıtlar, mağdurların, sosyal ilişkilerinin ve çevrelerindeki diğer bazı özelliklerin, daha fazla bağlantılı olduğunu göstermektedir. Bu faktörlerin arasında, yaşlı bireylerin bakımının ağır yük olarak görülmesi, zayıf sosyal ilişkiler ve daha az destekleyici ortamların olması dikkat çekicidir (Acierno vd., 2010; Dong, 2015; Johannesen ve Logiudice, 2013; Laumann vd., 2008). Bu bilgiler doğrultusunda sosyal çevrenin önemli bir parçasını oluşturan ve özellikle eğitilmiş olan gençlerin, yaşlı istismarı veya ihmali gibi sonuçların doğmasına neden olabilecek yaşlı bireylere karşı tutumlarının değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Literatüre bakıldığında yapılan çalışmaların genellikle sağlık alanında okuyan öğrencilerle yapıldığı görülmektedir (Elbi vd., 2015; Hughes vd., 2008; Kaker vd., 2016; Leung vd., 2011). Yaşlı bireylerle daha çok bir arada olabileceği düşünülen grubun sadece sağlık alanında okuyan öğrenciler olduğunu düşünmek, bu alana özgü gelişmeler için yeterli olmayabilir. Dolayısıyla üniversitede öğrenim gören tüm öğrencilerin çalışmaya dahil edilmesi ile elde edilen bulguların toplumsal düzeyde durumu daha net ortaya koyacağı ve yaşlı bireylere bakımda ön planda olan hemşirelerin eğitimlerinde bu konuya ağırlık verilmesine katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Bu nedenle yapılan çalışmada amaç, bir vakıf üniversitesinde farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin yaşlılara yönelik tutum ve duyarlılıklarını belirlemektir.

Araştırma Soruları

1. Öğrencilerin yaşlılara yönelik tutum ve duyarlılıkları nedir?
2. Öğrencilerin bireysel özellikleri yaşlılara yönelik tutum ve duyarlılığını etkiler mi?
3. Öğrencilerin ailesel özellikleri yaşlılara yönelik tutum ve duyarlılığını etkiler mi?
4. Öğrencilerin yaşlılara yönelik tutumları yaşlılara duyarlılıklarını etkiler mi?

Materyal ve Metod

Araştırma Tipi ve Deseni

Bu araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde bir çalışmadır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Nisan 2021- Temmuz 2021 tarihleri arasında Türkiye'nin bir vakıf üniversitesinde gerçekleştirilen bu araştırmanın evrenini bu vakıf üniversitesine kayıtlı olan 9000 üniversite öğrencisi oluşturdu. Örneklem büyüklüğü, evreni bilinen gruptan kabul edilebilir asgari örneklem büyüklüğü belirleme yöntemi kullanılarak %99 güven aralığında 620 üniversite öğrencisi olarak hesaplandı. Bu öğrencilerin 249'u sağlık bilimleri, 15'i tıp fakültesi ve 358'i sağlık dışı bölümlerin olduğu fakültelerdendi [mühendislik (136), pilotaj (3), ticaret, iktisat, sosyal bilimler (115), güzel sanatlar (33), yabancı diller yüksekokulları (6)]. Kurumsal e-posta aracılığıyla evrenin tamamına ulaşıldığı varsayıldı. Araştırmaya katılmayı kabul eden 622 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturdu. Dolayısıyla bu çalışmada evrenin %6,9'u örnekleme dahil edildi. Araştırmanın yapıldığı vakıf üniversitesinde okuyan, öğrencilik dönemi devam eden, 18 yaşının üstünde olan bireyler araştırmaya dahil edildi. Dil farkı nedeniyle iletişim sorunu yaşayan ve belirgin kültür farkı oluşmasına neden olabilecek yabancı uyruklu öğrenciler araştırmaya dahil edilmedi.

Veri Toplama Formları

Araştırma verilerinin toplanmasında araştırmacılar tarafından oluşturulan, Sosyo-Demografik Özellikler Formu ve Bireysel Duyarlılık Özellikleri Formu, Yaşlı Bireylere Karşı Yaşlılara Karşı Tutum Ölçeği (YYTÖ) kullanıldı.

Sosyo-Demografik Özellikler ve Yaşlı Duyarlılığı Formu: Araştırmacılar tarafından literatür taranarak (Başer ve Cingil, 2019; Elbi vd., 2015) oluşturulan bu formda öğrencilerin yaşını, cinsiyetini, medeni durumunu, çalışma durumunu, yaşadığı yeri, aile tipini, anne ve babanın eğitim düzeyi ile çalışma durumunu sorgulayan 10 çoktan seçmeli soru ile sosyo-demografik özellikleri sorgulandı. Öğrencilerin yaşlılara karşı bireysel beyana dayalı duyarlılıklarını değerlendirmek için yaşlı bireylerle yaşama durumları, ileride ebeveynleri ile birlikte yaşama istekleri, şu anki durumlarına göre yaşlı bireylere bakım verme isteklilikleri, huzurevi ziyaretinde bulunma durumu ve yaşlı bireylere karşı pozitif ayrımcılık yapıldığını düşünme durumunu sorgulayan beş çoktan seçmeli soru oluşturuldu. Öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerini ve yaşlılara karşı duyarlılıklarını belirleyen bu formda toplam 15 soru yer aldı.

Yaşlılara Yönelik Tutum Ölçeği (YYTÖ): Bireylerin yaşlılara karşı tutumlarını ölçmek amacıyla Nathan Kogan (1961) tarafından geliştirilen 6'lı likert tipte bir ölçektir. Ölçeğin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması Duyan ve Gelbal (2013) tarafından yapılmıştır. Toplam 34 maddeden oluşan ölçekte; tek numaralı sorular negatif ifade, çift numaralı sorular ise pozitif ifade içermektedir. Ölçeğin yapısı nedeniyle negatif ifadeler sağdan sola 6-5-4-3-2-1, pozitif ifadeler ise; soldan sağa 1-2-3-4-5-6 şeklinde puanlanmaktadır. Ölçeği yönelik negatif ifadeler “yaşlılara karşı olumsuz tutumlar” alt boyutunu pozitif ifadeler ise “yaşlılara karşı olumlu tutumlar” alt boyutunu oluşturmaktadır. Ölçek toplam puan üzerinden değerlendirildiğinde negatif maddeler ters kodlanarak tüm maddelerin toplamından ölçek toplam skoru elde edilmektedir. Ölçeğin puan aralığı 34-238 puan arasında olup, puanın yüksek olması pozitif tutumu, düşük olması ise negatif tutumu göstermektedir (Kogan, 1961). Orijinal ölçeğin toplam puan Cronbach's alfa de-

ğlerinin 0,84 olduğu belirtilmektedir (Duyan ve Gelbal, 2013). Bu araştırmada Cronbach's alfa değerinin 0,73 olduğu belirlendi.

Verilerin toplanması

Verilerin toplanması için kullanılan veri toplama araçları Google Formlar aracılığıyla online ulaşılabilen bir link hâline getirildi. Kurumsal izinler tamamlandıktan sonra bu link üniversitenin resmi e-posta sitesi kullanılarak tüm öğrencilerle paylaşıldı. E-postanın görülmemesi ihtimali göz önünde bulundurularak bölümlerin WhatsApp ağı ile bilgilendirme mesajı paylaşıldı. Linkte yer alan formların doldurulma süresinin yaklaşık 10-15 dk aralığında olduğu belirtildi.

Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırma verilerinin istatistiksel analizi SPSS 22.0 paket programı ile yapıldı. Veriler Google Drive üzerinden elde edilerek SPSS'e aktarıldı. Çalışmada tanımlayıcı istatistikler olarak sayı (n), yüzde (%), ortalama, standart sapma (Mean±SS), minimum ve maksimum değerler kullanıldı. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Kolmogorov-Smirnov testi ile değerlendirildi. Normal dağılım koşullarını karşılayan değişkenlerde parametrik testler (bağımsız gruplarda t-testi, tek yönlü ANOVA), normal dağılmayan değişkenlerde ise non-parametrik testler (Kruskal-Wallis testi) uygulandı. Kategorik değişkenlerin analizinde Ki-kare ve gerektiğinde Fisher's Exact testi kullanıldı. Ölçeğin güvenirliği Cronbach's alfa katsayısı ile değerlendirildi. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edildi.

Araştırmanın Etik Boyutu

Bu araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için KTO Karatay Üniversitesi İlaç ve Tıbbi Cihaz Dışı Araştırmalar Etik Kurulundan onay alındı (Karar no: 2021/046, Karar Tarihi: 11/03/2021). Etik onay alındıktan sonra araştırmanın yapılacağı vakıf üniversitesinden kurum izni alındı. Katılımcılar için bilgilendirilmiş onam formu düzenlenerek, araştırmaya katılım talepleri sorgulandı. Katılımcılardan, Google Formlar aracılığıyla oluşturulan formlar üzerinde yer alan onay sekmesi aracılığıyla sanal sistem onamı alındı. Gönüllülük esasına göre araştırmaya katılımları sağlandı. Araştırmanın her aşaması Helsinki Bildirgesine uygun olarak yürütüldü.

Bulgular

Bulgular araştırmanın yapıldığı vakıf üniversitesinde öğrencilikleri devam eden ve araştırmaya katılmayı kabul eden 622 öğrencinin verdiği cevaplar doğrultusunda değerlendirildi.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bireysel özellikleri incelendiğinde; katılımcıların %65,6'sının kadın, %94,7'sinin bekâr, %80,7'sinin çalışmıyor olduğu, %69,3'ünün ailesi ile yaşadığı, %84,2'sinin çekirdek aile yapısına sahip olduğu, %60,5'inin gelirinin giderine eşit olduğu belirlendi. Öğrencilerin yaşlılara yönelik özellikleri incelendiğinde; öğrencilerin %80,1'i aynı evde yaşlı bir bireyle yaşadığını, yalnızca %28,3'ü ebeveyni ile yaşamak istediğini, %54,3'ü yaşlı bireylere bakım vermeye istekli olduğunu, %81,4'ü yaşlı bireylerin istismara uğradıklarını düşün-

düğünü, yalnızca %23,3'ü yaşlılara pozitif ayrımcılık uygulandığını düşündüğünü ve %28,9'ü huzurevi ziyaretlerinde bulunduğunu bildirdi (bk. Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri (N=622)

Sosyo-Demografik Veriler		n	%
Yaş	17-25	551	88,6
	26-35	71	11,4
Cinsiyet	Kadın	408	65,6
	Erkek	214	34,4
Medeni durum	Bekar	589	94,7
	Evli	33	5,3
Çalışma durumu	Çalışıyor	120	19,3
	Çalışmıyor	502	80,7
Yaşadığı yer	Aile	431	69,3
	Yurt	102	16,4
	Ev arkadaşı	54	8,7
	Diğer	35	5,6
Aile tipi	Çekirdek	524	84,2
	Geniş	98	15,8
Anne eğitim durumu	Okuryazar değil	37	5,9
	İlköğretim	325	52,3
	Lise	161	25,9
	Ön lisans ve üzeri	99	15,9
Anne çalışma durumu	Çalışıyor	424	68,2
	Çalışmıyor	198	31,8
Baba eğitim durumu	Okuryazar değil	9	1,4
	İlköğretim	232	37,3
	Lise	188	30,3
	Ön lisans ve üzeri	193	31
Baba çalışma durumu	Çalışıyor	534	85,9
	Çalışmıyor	88	14,1
Aile gelir düzeyi	Geliri giderinden fazla	145	23,3
	Geliri giderine eşit	376	60,5
	Geliri giderinden az	101	16,2
Yaşlı bireylerle birlikte yaşama durumu	Evet	124	19,9
	Hayır	498	80,1
Ebeveyni ile yaşama isteği	Evet	176	28,3
	Hayır	446	71,7
Yaşlı bireylere bakım verme isteği	İstekli	338	54,3
	İsteksiz	284	45,7

Yaşlı bireylerin istismara uğradığını düşünme durumu	Evet	506	81,4
	Hayır	116	18,6
Huzurevi ziyaretinde bulunma durumu	Evet	180	28,9
	Hayır	442	71,1
Yaşlı bireylere pozitif ayrımcılık uygulandığını düşünme durumu	Evet	145	23,3
	Hayır	477	76,7

n: Sayı, %: Yüzde

YYTÖ toplam puan ortalaması karşılaştırmalarına göre 26-35 arasında olan bireylerin yaşlılara karşı tutum ortalamalarının 119,19±6,93 ortalama ile daha yüksek tutuma sahip olduğu belirlendi. Cinsiyete göre tutum ortalaması değerlendirildiğinde eşit düzeyde ortalamalarla karşılaşıldı. Diğer sosyo-demografik özelliklere göre değerlendirmeler yapıldığında; evli olan bireylerin 120,09±7,17, çalışan bireylerin 120,44±6,81, çekirdek aileye sahip bireylerin 118,57±7,27 ortalamaları ile daha yüksek tutumlar gösterdikleri belirlendi. Anne eğitime baktığımızda üniversite ve üzeri hariç diğerlerinde yaşlı tutumuna karşı eşit düzeyde ortalamalarla karşılaşıldı. Annesi ilköğretim mezunu öğrencilerin yaşlılara karşı daha olumlu bir tutum içerisinde olduğu gözlemlendi. Baba çalışma durumuna bakıldığında çalışan babaya sahip olan bireylerin ortalamasının 116,88±6,15, babası çalışmayan öğrencilerin ortalamasının 118,83±7,33 olduğu belirlendi. Bölümlere bakıldığında mühendislik, pilotaj, ticaret, iktisat, sosyal bilimler, güzel sanatlar, tıp ve sağlık bilimleri, yabancı diller yükseköğretimleri arasında, en yüksek ortalamaların 119,22±7,53 ile tıp ve sağlık bilimleri, 120,00±7,94 ortalaması ile yabancı diller yükseköğretimine ait olduğu görüldü. Öğrencilerin fakültelerine göre ortalamalarında anlamlı bir fark olmadığı belirlendi. Çalışan öğrencilerin yaşlı bireylere karşı tutumunun daha yüksek olduğu görülürken, babası çalışmayan öğrencilerin yaşlı tutumunun daha yüksek olduğu ve bunun önemli bir fark olduğu belirlendi ($p<0.05$), (bk. Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin bireysel özelliklerine göre yaşlılara yönelik tutum ölçeği puan ortalamalarının karşılaştırılması (N=622)

Bireysel özellikler		Yaşlılara Yönelik Tutum Ölçeği Toplam Puanı				
		Min	Max	Ort±SS	F	p
Yaş*	17-25	85	140	118,47±7,24	0,624	0,430
	26-35	103	137	119,19±6,93		
Cinsiyet*	Kadın	85	140	118,47±7,60	0,167	0,683
	Erkek	93	140	118,72±6,39		
Medeni durum*	Evli	107	137	120,09±7,17	1,572	0,210
	Bekâr	85	140	118,47±7,60		
Çalışma durumu*	Çalışıyor	103	137	120,44±6,81	10,279	0,001
	Çalışmıyor	85	140	118,11±7,23		
Aile tipi*	Çekirdek	85	140	118,57±7,27	0,006	0,939
	Geniş	103	135	118,51±6,86		

Anne Eğitim**	Okuryazar değil	103	137	118,16±7,71	0,427	0,734
	İlköğretim	85	140	118,80±7,39		
	Lise	103	138	118,54±7,09		
	Üniversite ve üzeri	90	140	117,91±6,57		
Baba Çalışma Durumu*	Çalışıyor	93	133	116,88±6,15	5,578	0,018
	Çalışmıyor	85	140	118,83±7,33		
Fakülte/ Yüksekokul***	Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi	85	140	119,22±7,53	1,346	0,243
	Mühendislik Fakültesi ve Pilotaj	101	138	117,81±7,57		
	Ticaret, İktisat ve Sosyal Bilimler Fakültesi	104	140	118,25±7,31		
	Güzel Sanatlar	108	135	116,82±6,25		
	Yabancı Diller Yüksekokulları	111	131	120,00±7,94		

*Bağımsız gruplarda t-testi **Oneway ANOVA, ***Kruskal Wallis, Min: Minimum, Max: Maksimum, Ort±SS: Ortalama±Standart Sapma, p<0.05

YYTÖ toplam puanları, öğrencilerin yaşlılara yönelik bazı özelliklerine göre karşılaştırıldığında, ebeveynleri ile birlikte yaşamaya olumlu bakan (120,22±6,02) ve yaşlı bireylere bakım vermek konusunda istekli olan (120,50±6,74) öğrencilerin yaşlılara yönelik tutum ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu görüldü. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlendi (p<0.05), (bk. Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin yaşlılara yönelik bazı özelliklerine göre yaşlılara yönelik tutum ölçeği puan ortalamalarının karşılaştırılması (N=622)

Yaşlılara Yönelik Tutum Ölçeği Toplam Puanı						
Yaşlılara Yönelik Özellikler		Min	Max	Ort±SS	F	p
Yaşlı bireyle birlikte yaşama durumu*	Evet	103	137	119,13±6,71	0,990	0,320
	Hayır	85	140	118,41±7,32		
Ebeveyni ile birlikte yaşama isteği*	Evet	105	139	120,22±6,02	13,293	0,000
	Hayır	85	140	117,90±7,52		
Yaşlı bireylere bakım verme isteği*	İstekli	93	140	120,50±6,74	58,572	0,000
	İsteksiz	85	140	116,25±7,06		
Yaşlı bireylerin istismara uğradığını düşünme durumu*	Evet	85	140	118,63±7,17	0,311	0,577
	Hayır	90	140	118,22±7,37		
Huzurevi ziyaretinde bulunma durumu*	Evet	103	140	119,10±6,55	1,418	0,234
	Hayır	85	140	118,34±7,45		
Yaşlı bireylere pozitif ayrımcılık uygulandığını düşünme durumu*	Evet	101	137	118,51±5,98	0,009	0,923
	Hayır	85	140	118,57±7,54		

*Bağımsız gruplarda t-testi, Min: Minimum, Max: Maksimum, Ort±SS: Ortalama±Standart Sapma, p<0.05

Öğrencilerin yaş ve medeni durum değişkenlerinin ebeveynleri ile yaşama isteği, yaşlı bireylere bakım verme isteği veya yaşlı bireylerin istismara uğradıklarına yönelik düşüncelerini etkileyen bireysel özellikleri incelendi. 17-25 aralığında olan öğrencilerin, yaşlıların istismara uğradığını daha fazla düşündükleri görüldü ($p<0.05$). Ancak diğer olgularda cinsiyet, sınıf düzeyi ve çalışma durumlarının da değişkenler üzerinde etkisi olduğu tespit edildi. Ebeveynleriyle yaşama istekleri sorgulandığında erkek olan (%36,9), hazırlık (41,7) ve 4. sınıflarda olan (%36,7), çalışan öğrencilerin (%34) ebeveynleriyle birlikte yaşama isteklerinin daha fazla olduğu görüldü ($p<0.05$). Öğrencilerin yaşlı bireylere bakım verme isteklilikleri değerlendirildiğinde 4. sınıf olan (%70,1) ve çalışan öğrencilerin çoğunun (%62,5) bu konuda istekli oldukları belirlendi ($p<0.05$). Öğrencilerin “yaşlı bireylerin istismara uğradıklarını düşünüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplar karşılaştırıldığında 17-25 aralığında olan öğrencilerin %26,3’ünün, bekar olanların %83,9’unun, 4. Sınıf öğrencilerinin %88,4’ünün bu soruya “evet” cevabı verdiği görüldü ($p<0.05$), (bk. Tablo 4).

Tablo 4. Öğrencilerin bazı bireysel özellikleri ile yaşlılara yönelik duyarlılık özelliklerinin karşılaştırılması (N=622)

Bireysel özellikler		Ebeveyn ile yaşama isteği		Yaşlı insanlara bakım verme isteği		Yaşlılara istismar düşüncesi	
		Evet n / %	Hayır n / %	Evet n / %	Hayır n / %	Evet n / %	Hayır n / %
Yaş*	17-25	155 /28,1	396 /71,9	302 /54,8	249 /45,2	145 /26,3	406 /73,7
	26-35	21 /29,6	50 /70,4	36 /50,7	35 /49,3	35 /20,5	36 /50,5
	X ² / p	0,065 / 0,799		0,427 / 0,513		16,151 / 0,000	
Cinsiyet*	Kadın	97 /23,8	311 /76,2	227 /55,6	181 /44,4	327 /80,1	81 /19,9
	Erkek	79 /36,9	135 /63,1	111 /51,9	103 /48,1	179 /83,6	35 /16,4
	x ² / p	11,948 / 0,001		0,803 / 0,370		1,132 / 0,287	
Medeni durum**	Bekâr	166 /28,2	423 /71,8	321 /54,5	268 /45,5	488 /82,9	101 /17,1
	Evli	10 /30,3	23 /69,7	17 /51,5	16 /48,5	18 /54,5	15 /45,5
	x ² / p	0,069 / 0,793		0,112 / 0,738		16,504 / 0,000	
Sınıf düzeyi**	1. sınıf	24 /28,6	60 /71,4	46 /54,8	38 /45,2	67 /79,8	17 /20,2
	2. sınıf	39 /20,3	153 /79,7	90 /46,9	102 /53,1	150 /78,1	42 /21,9
	3. sınıf	49 /28,0	126 /72,0	85 /48,6	90 /51,4	138 /78,9	37 /21,1
	4. sınıf	54 /36,7	93 /63,3	103 /70,1	44 /29,9	130 /88,4	17 /11,6
	Hazırlık	10 /41,7	14 /58,3	14 /58,3	10 /41,7	21 /87,5	3 /12,5
	x ² / p	13,316 / 0,010		21,475 / 0,000		4,471 / 0,034	

Çalışma durumu*	Çalışıyor	55 /34,0	65 /86,0	75 /62,5	45 /37,5	101 /84,2	19 /15,8
	Çalışmıyor	121 /24,1	381 /75,9	263 /52,4	239 /47,6	405 /80,7	97 /19,3
	χ^2 / p	22,539 / 0,000		3,989 / 0,046		0,777 / 0,378	
Fakülte**	Hukuk ve adalet	25 /38,4	40 /61,6	27 /41,5	38 /58,5	59 /90,7	6 /9,3
	Mühendislik ve pilotaj	37 /26,6	102 /73,4	62 /44,6	77 /55,4	107 /76,9	32 /23,1
	Ticaret, iktisat ve sosyal bilimler	44 /38,2	71 /61,8	57 /49,5	58 /50,5	98 /85,2	17 /14,8
	Güzel sanatlar	12 /36,3	21 /63,7	18 /54,5	15 /45,5	26 /78,7	7 /21,3
	Tıp ve sağlık bilimleri	57 /21,6	207 /78,4	172 /65,1	92 /34,9	213 /80,6	51 /19,4
	Yabancı diller	1 /16,6	5 /83,4	2 /33,3	4 /66,7	3 /50	3 /50
	χ^2 / p	16.244 / 0,006		24.388 / 0,001		10.559 / 0,061	

*Ki-kare ve **Fisher Exact testi

Öğrencilerin ebeveynleri ile yaşama, yaşlı bireylere bakım verme ve yaşlı bireylerin istismara uğradığına yönelik düşüncelerini etkileyen yaşlılara yönelik özellikleri incelendi. Ebeveynlerin eğitim düzeyinin, anne çalışma durumunun, ailenin gelir düzeyinin ve evde yaşlı bireyle birlikte yaşama durumunun ebeveynlerle birlikte yaşama veya yaşlı bireylere bakım verme isteği düşüncelerini etkilediği belirlendi ($p < 0.05$). Yoğunlukla anne (%36,9) ve baba eğitimi (%37,1) ilköğretim düzeyinde olan, annesi çalışmayan (%35,9), aile geliri giderinden fazla olan (%42,8) ve aile yaşantısında yaşlı bireylerle yaşayan (%54) öğrencilerin ebeveynleriyle birlikte yaşamak istedikleri belirlendi ($p < 0.05$). Öğrencilerin yaşlı bireylere bakım verme isteklilikleri ve yaşlı bireylerin istismara uğradığına yönelik düşünceleri sorgulandığında; çoğunlukla anne ve baba eğitimi düşük olan, annesi çalışan (%83,7), ancak babası çalışmayan (%82,8), geliri giderinden fazla olan (%89) ve yaşlı bireylerle birlikte yaşamayan (%81,7) öğrencilerin bu soruya “evet” cevabını verdiği görüldü. Fakültelerine göre yaşlılara karşı duyarlılıkları değerlendirildiğinde ebeveyni ile yaşama istekliliği oranı en düşük olan fakülteler tıp ve sağlık bilimleri (78,4), yabancı diller (83,4) ile mühendislik ve pilotaj fakülteleri (73,4) öğrencileriydi ($p < 0.05$). Fakültelere göre yaşlı bireylerin istismara uğradığına yönelik düşüncelerinde anlamlı bir fark yoktu ($p > 0.05$). Ancak yaşlı bireylere bakım verme istekliliği oranı en yüksek olan öğrenciler tıp ve sağlık bilimleri (65,1) ile güzel sanatlar (54,1) fakülteleriydi ($p < 0.05$; bk. Tablo 5).

Tablo 5. Öğrencilerin bazı ailesel özellikleri ile yaşlılara yönelik duyarlılık özelliklerinin karşılaştırılması (N=622)

Ailesel özellikler		Ebeveyn ile Yaşama İsteği (n / %)		Yaşlı Bireylere Bakım Verme İsteği (n / %)		Yaşlı Bireylere İstismar Düşüncesi (n / %)	
		Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır
Anne eğitim**	Okuryazar değil	11 /29.7	26 /70.3	17 /45.9	20 /54.1	29 /78.4	8 /21.4
	İlköğretim	120 /36.9	205 /63.1	211 /64.9	114 /35.1	276 /84.9	49 /15.1
	Lise	22 /13.7	139 /86.3	75 /46.6	86 /53.4	133 /82.6	28 /17.4
	Üniversite ve üzeri	23 /23.2	76 /76.8	35 /35.4	64 /64.6	68 /68.7	31 /31.3
	x ² /p	30.198 / 0.000		34.009 / 0.000		13.582 / 0.004	
Anne çalışma*	Çalışıyor	105 /24.8	319 /75.2	242 /57.1	182 /42.9	355 /83.7	69 /16.3
	Çalışmıyor	71 /35.9	127 /64.1	96 /48.5	102 /51.5	151 /76.3	47 /23.7
	x ² /p	8.188 / 0.004		4.015 / 0.045		4.956 / 0.026	
Baba eğitim**	Okuryazar değil	2 /22.2	7 /77.8	5 /55.6	4 /44.4	8 /88.9	1 /11.1
	İlköğretim	86 /37.1	146 /62.9	133 /57.3	99 /42.7	190 /81.9	42 /18.1
	Lise	43 /22.9	145 /77.9	98 /52.1	90 /47.9	165 /87.8	23 /12.2
	Üniversite ve üzeri	45 /23.3	148 /76.7	102 /52.8	91 /47.2	143 /74.1	50 /25.9
	x ² /p	14.049 / 0.03		1.384 / 0.709		3.993 / 0.046	
Baba çalışma*	Çalışıyor	158 /20.5	376 /79.5	295 /48.9	239 /51.1	64 /72.7	24 /27.3
	Çalışmıyor	18 /29.6	70 /70.4	43 /55.2	45 /44.8	442 /82.8	92 /17.2
	x ² /p	3.106 / 0.078		1.239/0.266		5.024 / 0.025	
Aile gelir*	Gelir giderden fazla	62 /42.8	83 /57.2	101 /69.7	44 /30.3	129 /89.0	16 /11.0
	Gelir gidere eşit	93 /24.7	283 /75.3	190 /50.5	186 /49.5	290 /79.1	86 /22.9
	Gelir giderden az	21 /20.8	80 /79.2	47 /46.5	54 /53.5	87 /86.1	14 /13.9
	x ² /p	20.103/0.000		18.385 / 0.000		11.488 / 0.003	
Yaşlı bireyle yaşayan*	Evet	67 /54.0	109 /46.0	83 /66.9	255 /33.1	99 /79.8	25 /20.2
	Hayır	57 /21.9	389 /78.1	41 /51.2	283 /48.8	407 /81.7	91 /18.3
	x ² /p	50.561 / 0.000		9.901 / 0.002		0.233 / 0.356	

*Ki-Kare ve **Fisher Exact testi

Tartışma

Yaşlılık genel anlamda kişinin sağlığında, üretkenliğinde, cinsel aktifliğinde, sosyal yaşantısında bir gerileme yaşadığı; eş, dost, akraba ve arkadaş çevresinde kayıplar yaşadığı bir dönemdir. Modernleşme adı altında toplumda meydana gelen değişimler yaşlıya olan saygınlığı azaltmakta ve bunun sonucunda yaşlı istismarı ortaya çıkmaktadır (Seçer vd., 2019). Bu araştırmada bir

vakıf üniversitesinde farklı bölümlerde okuyan öğrencilerin yaşlılara yönelik tutum ve duyarlılıkları literatür doğrultusunda tartışıldı.

Yaşlılara yönelik tutum ölçeği toplam puanı bazı değişkenlere göre karşılaştırıldığında 26-35 yaş aralığında, evli, çalışan, annesi ilköğretim mezunu olan ve babası çalışmayan öğrencilerin YYTÖ puanlarının daha yüksek olduğu görüldü. Yáñez-Yáñez vd. (2022)'nin üniversite öğrencilerinde yaşlılara karşı tutuma baktıkları çalışmada; son sınıf öğrenciler ve üniversite dışında yaşlı bireylerle ilgili eğitim alan öğrencilerin yaşlı bireylere karşı daha olumlu bir tutuma sahip olduğu görülmüştür (Yáñez-Yáñez vd., 2022). Ismail vd. (2023) 'nin hemşirelik lisans öğrencilerinin yaşlılara karşı tutumlara baktıkları çalışmada da benzer olarak olumlu tutuma sahip olduklarını belirtmiştir (Ismail vd., 2023). Mandıracıoğlu ve Lüleci (2015) ise eczacılık öğrencileriyle yaptığı bir çalışmada kız öğrencilerin, erkeklere göre anlamlı düzeyde daha olumlu tutumlara sahip olduğu belirtilmiştir (Mandıracıoğlu ve Lüleci, 2015). Hemşirelik bölümü ikinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinde yaşlılara karşı tutumun incelendiği bir çalışmada dördüncü sınıf öğrencilerinin daha olumlu tutum sergiledikleri ve regresyon analizinde eğitim alanı, cinsiyet, yaş ve yaşlılarla çalışma deneyiminin yaşlılara karşı tutumu yordadığı belirtilmiştir (Shojaei ve Masoumi, 2014). Yine öğrencilerin yaşlılara karşı tutumuna bakılan başka bir çalışmada öğrencilerin sınıf düzeyi, yaşadıkları çevre, gelir durumları, yaşlı bireylere yönelik tutumları ile yaşlılığa yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunurken kardeş sayısı, anne-babanın mevcut medeni durumu, birlikte yaşadıkları kişi ve ailede kronik hastalık olup olmaması arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Türkyılmaz vd., 2024). Çalışmalar arasındaki bu farklılığın nedeninin öğrencilerin sağlık alanı çalışanı olarak ayrılmadan değerlendirilmesinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Sağlık alanında çalışan bireylerin yaşlı bakımının zorluklarının farkında olması, çalışmalar arasındaki farkı açıklayabilir. Yanı sıra çalışmamızla benzer şekilde yaşı daha büyük olan öğrencilerin yaşlı tutumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum yalnızca bireysel özelliklerden değil, aynı zamanda gelişen empati düzeyleri, sorumluluk bilincinin artması ve yaşlanma sürecine yönelik farkındalıkların artması nedeniyle olabilir. Bu durum özellikle yaşlı bireylerle çalışacak olan sağlık profesyonellerinin eğitiminde farklılıkların göz önüne alınması gerekliliğini göstermektedir.

Öğrencilerin ebeveynleriyle yaşama isteğinin ve yaşlı insanlara bakım verme isteğinin yaşlılara yönelik duyarlılıklarına etkisi incelendiğinde; kadın, son sınıf, çalışmayan, tıp ve sağlık bilimleri öğrencilerinin duyarlılıklarının daha yüksek olduğu görüldü. Yaşlılara karşı istismar düşüncesi incelendiğinde; 17-25 yaş grubunun, bekar, 2. sınıf öğrencileri, tıp ve sağlık bilimlerinde okuyan öğrencilerin yaşlılara karşı duyarlılıklarının daha yüksek olduğu görüldü. Literatürde yaşlılara karşı olumlu tutumun kadınlarda daha yüksek olduğunu destekleyen çalışmalar mevcuttur (Bar vd., 2025; Okamoto vd., 2019). Kaker vd. (2016)'nin yaptığı çalışmada yaşlılarla aynı hanede yaşayan öğrencilerin yaşlılara karşı daha anlayışlı olmakla birlikte kayıtsız tutumun daha fazla, ancak aynı hanede yaşlı biriyle yaşamayan öğrencilerde aynı durumun daha az olduğundan bahsedilmiştir. Çalışmanın geneli değerlendirildiğinde olumlu tutumun daha yüksek olduğu belirtilmektedir. Malezya'da "Kenang Budi" olarak bilinen çocukların yaşlılara bakmaktaki sorumluluğunu anlatan geleneğe göre yetiştirilen çocukların yaşlılara bakım vermede

daha istekli olduğu iletilmektedir (Nor ve Ghazali, 2022). Hamadeh ve arkadaşlarının (2020) kadınlarla yürüttükleri çalışmada yaşlılara karşı tutumu; eğitim düzeyi ve sağlıkla ilgili bir meslekte çalışmanın olumlu etkilediğini belirtmiştir. Literatür bu araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir. Sonuç olarak bu bulgular; yaşlılara karşı tutumun, cinsiyet, eğitim durumu, toplumsal cinsiyet rolleri, kültür ve yaşlı bireylerle deneyim gibi durumlardan etkilendiği söylenebilir.

Öğrencilerin ebeveynleri ile yaşama, yaşlı bireylere bakım verme istekleri ve pozitif ayrımcılıklarına yönelik kararlarını etkileyen ailesel özellikleri incelendiğinde; ebeveynleri ilköğretim mezunu olan, annesi çalışmayan, geliri gidere eşit olan ve aynı hanede yaşlı bireylerle yaşayan öğrencilerin bu konuda olumlu cevap verdiği belirlendi. Nitekim yapılan çalışmalarda da yaşlı bireylerle yaşamının yaşlılara yönelik olumlu tutumu artırdığı ifade edilmektedir (Aygüler ve Buz, 2022; López-Hernández vd., 2021; Rathnayake vd., 2016). Ancak başka bir çalışmada yaşlılara karşı tutum incelendiğinde cinsiyet, aile tipi, yaşanan yer, anne-baba eğitim durumu, anne-babanın çalışma durumu, gelir durumu ve bir yaşlı ile aynı evde yaşama durumunun yaşlılara karşı tutumu etkilemediği bulunmuştur (Başer ve Cingil, 2019). Öğrencilerle yapılan bir başka çalışmada ise mezuniyet sonrası yaşlılarla çalışmak istemeyenlerin yaşlılara karşı daha olumsuz tutum sergiledikleri görülmüştür (Ayoğlu vd., 2014). Bulgular doğrultusunda gençlerin yaşlı bireylere karşı tutumlarının belirlenip, pozitif yönde artırılmasıyla, yaşlı bireylerin yaşadığı istismar veya ihmal gibi sorunların tespit kolaylığının ya da bu oranların düşmesinin sağlanacağı düşünülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Yapılan araştırmanın sonunda yaşı büyük olan, evli, çalışan, anne eğitimi düşük olan ve babası çalışmayan bireylerin yaşlılara yönelik tutum ölçeği puanının daha yüksek olduğu görüldü. Cinsiyete yönelik puanlar eşit düzeydeydi. Özellikle ailesiyle birlikte yaşamaya olumlu bakan ve yaşlı bireylere bakım verme isteği yüksek olan öğrencilerin yaşlı tutumunun daha iyi olduğu belirlendi. Bu kararları etkileyen unsurların ebeveynlerin eğitim düzeyleri, annenin çalışma durumu, ailenin gelir düzeyi ve yaşlı bireyle aynı hanede yaşama durumu olduğu sonucuna varıldı.

Bu sonuçlar doğrultusunda özellikle gençlerle yaşlı bireyleri bir araya getirecek etkinliklerin oluşturulması, öğrencilerin yaşlı bireylerle daha fazla etkileşim kurabilecekleri sosyal sorumluluk projeleri ve toplum temelli etkinliklerin teşvik edilmesi, sağlık alanlarının yanı sıra sağlık dışından olan bölümlerin müfredatlarında gerontoloji içerikli derslerin yer alması, yalnızca öğrencilerin değil, toplumun tüm bireylerinin yaşlılara karşı tutumlarının şekillendirilmesi amacıyla aile içi eğitimler ve yaşlılara karşı olumsuz tutumu azaltmaya yönelik kamu spotları oluşturulması, istismarı önleyici ve özellikle çalışan kadınları yaşlı bakımı konusunda destekleyecek yasal düzenlemelerin oluşturulması, yasal düzenlemeler yapılırken Gerontoloji hemşirelerinin yer aldığı derneklerden fikirler alınması, yaşlılara olumlu tutumu destekleyici çalışmalar yapılması ve sıklıkla bu alanda aktif rol alan kurumlara öğrenci ziyaretlerinin planlaması önerilmektedir. Yaşlılara yönelik tutumu ölçen araştırmaların artırılması ve yanı sıra tutumu etkileyecek girişimlerin etkinliğini ölçen çalışmaların yapılmasına ihtiyaç vardır.

Etik Onay

Bu araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için KTO Karatay Üniversitesi İlaç ve Tıbbi Cihaz Dışı Araştırmalar Etik Kurulundan onay alınmıştır (Karar No: 2021/046, Karar Tarihi: 11/03/2021). Etik onay alındıktan sonra araştırmanın yapılacağı vakıf üniversitesinden kurum izni alınmıştır.

Çatışma Beyanı

Bu çalışma kapsamında yazarların herhangi bir kişi, kurum veya kuruluş ile ilgili kişisel ve/veya finansal çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkı Oranı

Sıra	Adı Soyadı	ORCID	Yazar Katkısı*
1	Berna BAYIR	0000-0003-1304-7767	1, 2, 3, 4, 5
2	Naciye Esra KOYUNCU	0000-0002-2879-8873	4
*Katkı bölümüne ilgili açıklamanın karşılığına gelen rakam(lar) yazılmıştır.			
1. Çalışmanın tasarlanması			
2. Verilerin toplanması			
3. Verilerin analizi ve yorumu			
4. Yazının yazılması			
5. Kritik revizyon			

Kaynakça

Acierno, R., Hernandez, M. A., Amstadter, A. B., Resnick, H. S., Steve, K., Muzzy, W., & Kilpatrick, D. G. (2010). Prevalence and correlates of emotional, physical, sexual, and financial abuse and potential neglect in the United States: The National Elder Mistreatment Study. *American Journal of Public Health, 100*(2), 292–297. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2009.163089>

Ayguler, E., & Buz, S. (2022). Examination of university students' attitudes towards older people: The case of social work education. *Educational Gerontology, 48*(6), 237–249. <https://doi.org/10.1080/03601277.2022.2031576>

Ayoğlu, F. N., Kulakçı, H., Ayyıldız, T. K., Aslan, G. K., & Veren, F. (2014). Attitudes of Turkish nursing and medical students toward elderly people. *Journal of Transcultural Nursing, 25*(3), 241–248. <https://doi.org/10.1177/1043659613515527>

Bar, Z. D., Adamović, M. V., & Stošljević, M. L. (2025). Socio-demographic characteristics of students as a predictor of their attitude towards elderly people. *Sociološki Pregled, 59*(1), 399–424. <https://doi.org/10.5937/socpreg59-51966>

Başer, G., & Cingil, D. (2019). Üniversite öğrencilerinin yaşlılara karşı tutumlarının değerlendirilmesi. *Sağlık ve Toplum, 29*(2), 79–85.

- Bedaso, T. S., & Han, B. (2021). Attitude toward aging mediates the relationship between personality and mental health in older adults. *Healthcare*, 9(5), Article 594. <https://doi.org/10.3390/healthcare9050594>
- Bužgová, R., Kozáková, R., & Bobčíková, K. (2024). Predictors of attitudes towards aging in elderly living in community care. *BMC Geriatrics*, 24(1), Article 4840. <https://doi.org/10.1186/s12877-024-04840-6>
- Dong, X. Q. (2015). Elder abuse: Systematic review and implications for practice. *Journal of the American Geriatrics Society*, 63(6), 1214–1238. <https://doi.org/10.1111/jgs.13454>
- Dong, X. Q., Chen, R., Fulmer, T., & Simon, M. A. (2014). Prevalence and correlates of elder mistreatment in a community-dwelling population of U.S. Chinese older adults. *Journal of Aging and Health*, 26(7), 1209–1224. <https://doi.org/10.1177/0898264314531617>
- Elbi, H., Altan, S., Rahman, S., Özyurt, B. C., Şahin, S., & Cam, S. (2015). The attitudes of medical students toward the elderly. *Turkish Journal of Geriatrics*, 18(4), 299–305.
- Ertan Koçak, Y., Buz, S., & Gözen, Ö. (2018). Türkiye’de yaşlılara sunulan hizmetlerin Birleşmiş Milletler yaşlılık ilkeleri çerçevesinde değerlendirilmesi: Ankara örneği. *Journal of Academic Social Science*, 77, 388–410. <https://doi.org/10.16992/asos.14057>
- Gündüz, P. G. T. (2018). *Yaşlı bakım ve uygulamaları*. Vize Yayıncılık.
- Hamadeh, R., Al-Enzi, A., Murshid, D., Al-Hassan, F., Al-Misrea, H., Al-Bassam, L., Al-Edrissy, M., Al-Baridi, S., & Al Tamimi, S. (2020). Knowledge and attitude of Arab adult females towards the elderly in the eastern province of Saudi Arabia. *Pharmacophore*, 11(6), 26–35. <https://doi.org/10.51847/ubeb7sjank>
- Hughes, N. J., Soiza, R. L., Chua, M., Hoyle, G. E., MacDonald, A., Primrose, W. R., & Seymour, D. G. (2008). Medical student attitudes toward older people and willingness to consider a career in geriatric medicine. *Journal of the American Geriatrics Society*, 56(2), 334–338. <https://doi.org/10.1111/j.1532-5415.2007.01552.x>
- Ismail, A. H., Hussein, S. Z., Yasi, A. M., Ishak, N. I., Yazar, N. N. M., & Sabri, N. S. (2023). Attitudes toward caring for older adults among undergraduate nursing students at a public university in Kuala Lumpur, Malaysia. *Makara Journal of Health Research*, 27(3), Article 6. <https://doi.org/10.7454/msk.v27i3.1518>
- Johannesen, M., & Logiudice, D. (2013). Elder abuse: A systematic review of risk factors in community-dwelling elders. *Age and Ageing*, 42(3), 292–298. <https://doi.org/10.1093/ageing/afs195>
- Kaker, D. J., Ovsenik, M., & Zupančič, J. (2016). Attitudes of social gerontology and physiotherapy students towards the elderly. *Organizacija*, 49(1), 55–69. <https://doi.org/10.1515/orga-2016-0002>
- Kogan, N. (1961). Attitudes toward old people: The development of a scale and an examination of correlates. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 62(1), 44–54. <https://doi.org/10.1037/h0048053>
- Laumann, E. O., Leitsch, S. A., & Waite, L. J. (2008). Elder mistreatment in the United States: Prevalence estimates from a nationally representative study. *The Journals of Gerontology: Series B*, 63(4), S248–S254. <https://doi.org/10.1093/geronb/63.4.s248>

- Leung, S., Logiudice, D., Schwarz, J., & Brand, C. (2011). Hospital doctors' attitudes towards older people. *Internal Medicine Journal*, 41(4), 308–314. <https://doi.org/10.1111/j.1445-5994.2009.02140.x>
- López-Hernández, L., Martínez-Arnau, F. M., Castellano-Rioja, E., Botella-Navas, M., & Pérez-Ros, P. (2021). Factors affecting attitudes towards older people in undergraduate nursing students. *Healthcare*, 9(9), Article 1231. <https://doi.org/10.3390/healthcare9091231>
- Mandıracıoğlu, A., & Lüleci, N. E. (2015). Attitudes towards the elderly among Turkish pharmacy students. *Turkish Journal of Geriatrics*, 18(4). <https://geriatri.dergisi.org>
- Nor, N. N. F. M., & Ghazali, S. (2022). Supporting the elderly: The “Kenang Budi” concept within the Malay society in Malaysia. *Pertanika Journal of Social Sciences and Humanities*, 30(4), 1881–1893. <https://doi.org/10.47836/pjssh.30.4.21>
- Okamoto, N., Chieko, G., & Tomoko, O. (2019). Aging and care: Attitudes of undergraduate students towards elderly people. *Ageing Science & Mental Health Studies*, 3(4), 1–4. <https://doi.org/10.31038/asmhs.2019344>
- Rathnayake, S., Athukorala, Y., & Siop, S. (2016). Attitudes toward and willingness to work with older people among undergraduate nursing students in a public university in Sri Lanka. *Nurse Education Today*, 36, 439–444. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2015.10.007>
- Seçer, M. B., İlçin, N., Seçer, E., & Göbel, Ö. (2019). Sağlıkla ilgili ve sağlık dışı bölümlerde okuyan üniversite öğrencilerinin yaşlı istismar ve ihmaline yönelik düşünceleri. *Geriatik Bilimler Dergisi*, 2(2), 42–49.
- Shojaei, F., & Masoumi, N. (2014). Comparison of the attitudes of second and fourth year nursing students towards hospitalized elderly. *Crescent Journal of Medical and Biological Sciences*, 13–17.
- TÜİK. (2023). *İstatistiklerle yaşlılar, 2023*. <https://data.tuik.gov.tr>
- Türkyılmaz, A., Öngören, B., & Aydemir, İ. (2024). Analysis of students' approaches and attitudes towards ageing and the elderly. *International Journal of Gerontology*, 18(4), 236–240. [https://doi.org/10.6890/ijge.202410_18\(4\).0007](https://doi.org/10.6890/ijge.202410_18(4).0007)
- World Health Organization. (2014). *Crude prevalence of ageist attitude in the population*. <https://platform.who.int>
- World Health Organization. (2021). *Ageing and health*. <https://www.who.int/health-topics/ageing>
- World Health Organization. (2025). *Population ageing*. <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/population-ageing>
- Yáñez-Yáñez, R., Parra-Rizo, M. A., McArdle-Draguicevic, N., Valdés-Valdés, N., Rojas, G. A., Gamín, L., Lorca, P., Acevedo-Carrizo, F., Zapata-Lamana, R., Diaz-Vargas, C., & Cigarroa, I. (2022). Attitude towards older people according to sociodemographic and educational variables in students of a Chilean university. *Geriatrics*, 7(6), Article 130. <https://doi.org/10.3390/geriatrics7060130>